

Institut Européen des Jardins & Paysages

Inventarisatie van parken en tuinen van België - Vlaanderen

Inventaris Vlaams-Brabant

Ommuurd kerkhof

Auteur(s) : Onroerend Erfgoed |Flanders Heritage Agency
www.onroenderfgoed.be <https://inventaris.onroenderfgoed.be>

Inventarisatie van parken en tuinen van België - Vlaanderen
Inventaris Vlaams-Brabant
Ommuurd kerkhof

Titel:	Ommuurd kerkhof
Provincie:	Vlaams-Brabant
Gemeente:	Sint-Pieters-Leeuw
Deelgemeente:	Sint-Pieters-Leeuw
Bron:	Schepping: 2014-12-10 Bijwerken: 2017-05-30 URI: https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/134775
Coördinaten:	Breedte: 4.24350619753 Lengte: 50.7791172272

Primaire tekst

Ommuurd kerkhof, 50 are, rond de gotische dorpskerk, beplant in de jaren 1920 met platanen en zomerlinden nadat een oudere aanplanting grotendeels was gerooid.

De gotische Sint-Pieterskerk – in 1902-1904, na een gedeeltelijke instorting, ingrijpend neogotisch gerestaureerd – wordt omringd door een ommuurd kerkhof en een rondweg, 'Ring' of dialectisch 'Rink' genoemd. De oudste afbeelding – zonder bomen – komt voor in het kaartboek van de abdij van Ter Kameren, 1716-1720; op een bedevaartvaantje uit ongeveer dezelfde periode wordt het ommuurde kerkhof mét bomen afgebeeld. Het gebladerte op de voorgrond van een foto uit 1914 zou van iepen kunnen zijn. Twee jaar later breekt rond de beplanting op het kerkhof een fikse rel uit.

Op 28 december 1916 schrijft René Stevens, alias 'le Sylvain', schilder, schrijver, stichter en secretarisgeneraal van de Ligue des Amis de la Forêt de Soignes (één van de eerste Belgische milieuverenigingen), een vlammende brief aan de voorzitter van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen betreffende het voornemen van het gemeentebestuur om zonder duidelijk motief de vierentwintig oude, mooie bomen (platanen, iepen, paardekastanjes...) rond de kerk te vellen. De gebruikte termen – "*acte de vandalisme inqualifiable*", "*on se demande vraiment dans quelle espèce de cerveau cette idée a pu germer*" – zijn niet erg vleidend voor het gemeentebestuur. Ondanks de schriftelijke belofte van het bestuur (brief van 3 september 1920) worden de bomen in het voorjaar 1921 geveld. De echte beweegredenen komen dan ook aan de oppervlakte: het kerkhof moet vervangen worden door een marktplein. Dit plan werd gelukkig niet uitgevoerd. De overlevingskansen van de iepen waren hoe dan ook gering, want rond 1920 breekt in heel noordwestelijk Europa de iepenziekte uit.

De huidige beplanting, platanen (*Platanus x hispanica*) en zomerlinden (*Tilia platyphyllos*) in onregelmatig verband langs de ringmuur, dateert van na deze episode, op misschien één plataan (*Platanus x hispanica*) met 340 centimeter stamomtrek na. De wortelopslag van Kaukasische vleugelnoot (*Pterocarya fraxinifolia*) is vermoedelijk eveneens een relict van de oude beplanting. De leeuw op één van de geblokte, zandstenen pijlers van het smeedijzeren toegangshek aan de noordzijde (tegenover de Pastorijstraat) – die op de andere pijler is verdwenen – is naar verluidt een cadeau van één van de kasteelheren van Sint-Pieters-Leeuw, mogelijk graaf Antoine van der Dilt de Borghvliet, burgemeester en eigenaar van de kasteeldomeinen van Coloma en Rattendaal.

Auteur: Deneef, Roger

Auteur: Wijnant, Jo

Datum: 2005

Titel Text: Ommuurd kerkhof

Grafische documenten

Praalgraven, linden en platanen rond de kerk van Sint-Pieters-Leeuw. (Deneef, Roger, 01-01-2003, ©Vlaamse Gemeenschap)

Bibliografie

Onroerend Erfgoed Vlaams-Brabant, Archief Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen, Sint-Pieters-Leeuw, dossier Sint-Pieterskerk.

Fotorepertorium van het Koninklijk Instituut voor het Kunstpatrimonium, Brussel, cliché nr. b18859.

COSYN A., *Le Brabant inconnu*, Bruxelles, Ch. Bulens, 1911, p. 81.

DE MAEGD C., *Bouwen door de Eeuwen heen – arrondissement Halle-Vilvoorde*, Gent, Snoeck-Ducaju, 1977, p. 618.

LAURENT R., *De goederen van de abdij van Ter Kameren in Brabant – kaartboek 1716-1720*, Brussel, Gemeentekrediet, 1996, p. 86-87.

VERBESSELT J., *Het parochiewezen in Brabant tot het einde van de 13de eeuw (XXI)*, Brussel, Koninklijk Geschied- en Oudheidkundig Genootschap van Vlaams-Brabant, 1988, p. 148.

Relaties

<https://inventaris.onroenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/1583>

<https://inventaris.onroenderfgoed.be/erfgoedobjecten/114644>

<https://inventaris.onroenderfgoed.be/erfgoedobjecten/40621>

Beknopte karakterisering

Datering: interbellum, tweede kwart 18de eeuw, vóór WO I

Typologie: hekken, hekpijlers, kerkhoven, omheiningsmuren, parochiekerken